Unijna strategia dla Bałkanów Zachodnich

wg stanu na 17.04.2018

MATERIAŁY OIDE

6 lutego 2018 *Komisja Europejska ogłosiła strategię dla Bałkanów Zachodnich, której celem jest wsparcie unijnego procesu rozszerzenia w regionie, obejmującego Albanię, Bośnię i Hercegowinę, Czarnogórę, Kosowo, Byłą Jugosłowiańską Republiką Macedonii oraz Serbię.*

Słowa kluczowe: integracja europejska, Bałkany Zachodnie, przystąpienie do Unii Europejskiej, rozszerzanie Unii Europejskiej, strategia przedakcesyjna, Bośnia i Hercegowina, Chorwacja, Czarnogóra, Kosowo, Macedonia

Spis treści

I. WPROWADZENIE
II. WYBRANE DOKUMENTY
III. PUBLIKACJE ON-LINE
IV. STRONY INTERNETOWE

I. WPROWADZENIE

6 lutego 2018 Komisja Europejska opublikowała strategię na rzecz wiarygodnej perspektywy rozszerzenia dla Bałkanów Zachodnich oraz zwiększonego zaangażowania UE w tym regionie (por. pkt 4). Stanowi ona realizację zapowiedzi przewodniczącego KE, Jean-Claude'a Junckera, z jego dorocznego przemówienia o stanie UE wygłoszonego we wrześniu 2017 (por. pkt 5). Strategia obejmuje 6 krajów regionu: **Albanię, Bośnię i Hercegowinę, Czarnogórę, Kosowo, Byłą Jugosłowiańską Republiką Macedonii i Serbię**.

Dokument w sposób szczegółowy określa europejską perspektywę krajów Bałkanów Zachodnich, w tym między innymi perspektywę akcesji dla Czarnogóry i Serbii do 2025 roku, a także rozpoczęcie negocjacji akcesyjnych z Albanią i Byłą Jugosłowiańską Republiką Macedonii. Pozostałe kraje - Bośnia i Hercegowina (wniosek o członkostwo na początku 2016) oraz Kosovo są krajami potencjalnie kandydującymi.

Kraje Bałkanów Zachodnich będą mogły przystąpić do Unii po spełnieniu kryteriów z art. 49 TFUE. Aby spełnić wszystkie warunki, kraje regionu muszą przeprowadzić kompleksowe reformy w kluczowych obszarach, zawłaszcza w zakresie praworządności, konkurencyjności oraz współpracy regionalnej i pojednania. Unia oczekuje także powszechnej zgody politycznej i pełnego poparcia obywateli dla decyzji o przystąpieniu.

W strategii przedstawiono sześć **inicjatyw przewodnich** – konkretnych działań, mających na celu zbliżenie krajów Bałkanów Zachodnich do UE w takich dziedzinach jak:

- **praworządność, prawa podstawowe i dobre rządzenie** – przeprowadzenie reform wewnętrznych w obszarze sądownictwa, instytucji demokratycznych i administracji publicznej, zwalczanie korupcji i przestępczości zorganizowanej, powołanie specjalnych misji doradczych,
- **bezpieczeństwo i migracje** – zwalczanie przestępczości zorganizowanej, przeciwdziałanie terroryzmowi oraz zarządzanie migracjami, przy wsparciu unijnych narzędzi i wiedzy fachowej w tym m.in. Europolu,
- **rozwój społeczno-gospodarczy** – ułatwienia w handlu zagranicznym, nowe inwestycje zagraniczne, wsparcie sektora małych i średnich przedsiębiorstw, podwojenie finansowania programu Erasmus+,
- **łączność transportowa i energetyczna** – wsparcie nowych inwestycji, wzmocnienie unii energetycznej UE,
- **agenda cyfrowa** – obniżenie kosztów roamingu, rozwój administracji elektronicznej oraz edukacja w zakresie umiejętności cyfrowych w społeczeństwie,
- **pojednanie i dobrosąsiedzkie stosunki** – wspieranie dobrych relacji i współpracy w dziedzinie edukacji, kultury, młodzieży i sportu; rozwiązywanie istotnych sporów dwustronnych, powołanie komisji regionalnej do ustalenia faktów dotyczących zbrodni wojennych.

Realizacja wytycznych jest przewidziana na lata 2018-2020. Aby wspierać wdrażanie nowych inicjatyw przewodnich w ramach strategii, KE proponuje stopniowo zwiększać finansowanie przeznaczone dla Bałkanów Zachodnich do roku 2020 w ramach Instrumentu Pomocy Przedakcesyjnej. Na 2018 rok przewidywana kwota pomocy przedakcesyjnej dla Bałkanów Zachodnich wynosi 1,07 mld EUR.

17 kwietnia 2018 Komisja Europejska opublikowała sprawozdania dotyczące krajów aspirujących do członkostwa w UE – państw Bałkanów Zachodnich oraz Turcji. Komisja zarekomendowała Radzie podjęcie decyzji o otwarciu negocjacji akcesyjnych z Byłą Jugosłowiańską Republiką Macedonii (kandydującą od 2015 r.) i Albanią (kandydującą od 2014 r.) w związku z osiągniętymi przez te kraje postępami.
Dokumenty dotyczące statusu wszystkich państw regionu Bałkanów Zachodnich i Turcji (por. pkt 3).
17 maja 2018 w Sofii odbędzie się Szczyt UE – Bałkany Zachodnie, którego celem jest m.in. przyjęcie dokumentu politycznego określającego kierunki dalszych relacji UE z państwami tego regionu i określenie perspektywy ich członkostwa w UE.
Rada Europejska zajmie się kwestią rozszerzenia w czerwcu 2018 (por. pkt 1).

II. WYBRANE DOKUMENTY

Rada Europejska

1. *Posiedzenie Rady Europejskiej (22 marca 2018 r.) – Konkluzje*, pkt 8,
2. *Konkluzje przewodniczącego Rady Europejskiej*, 9 marca 2017, pkt 13,

Komisja Europejska

3. *2018 Communication on EU Enlargement Policy* (EN), COM(2018) 450, 17.04.2018
   - Montenegro 2018 Report, SWD(2018) 150, 17.04.2018
   - Serbia Report 2018, SWD(2018) 152, 17.04.2018
   - Turkey Report 2018, SWD(2018) 153, 17.04.2018
   - The former Yugoslav Republic of Macedonia Report 2018, SWD(2018) 154, 17.04.2018
   - Albania Report 2018, SWD(2018) 151, 17.04.2018
   - Bosnia and Herzegovina Report 2018, SWD(2018) 155, 17.04.2018
   - Kosovo Report 2018, SWD(2018) 156, 17.04.2018
4. *Wiarygodna perspektywa rozszerzenia dla Bałkanów Zachodnich oraz zwiększone zaangażowanie UE w tym regionie*, COM(2018) 65, 06.02.2018,
5. *Przewodniczący Jean-Claude Juncker Orędzie o stanie Unii 2017*, Bruksela, 13.09.2017,
6. *Komunikat w sprawie polityki rozszerzenia UE w 2016*, COM(2016) 715, 09.11.2016,

Parlament Europejski

7. *Decyzje przyjęte w sprawie strategii rozszerzenia UE – Bałkany Zachodnie (debata)*, 06.02.2018,

Komisja do spraw Unii Europejskiej (SUE) – posiedzenia

8. *Informacja Ministra Spraw Zagranicznych na temat "Polityka rozszerzenia Unii Europejskiej. Ocena perspektywy przystąpienia państw Bałkanów Zachodnich. Polskie zaangażowanie w proces rozszerzenia UE" (prezentował podsekretarz stanu w MSZ Bartosz Cichocki)*, 20.03.2018 (pos. nr 189),

---

III. PUBLIKACJE ON LINE

9. *Pakiet „rozszerzenie": Komisja publikuje sprawozdania na temat partnerów z Bałkanów Zachodnich i Turcji*, komunikat prasowy KE,17.04.2018,
10. Lilyanova V.: *Western Balkans: Enlargement strategy 2018*, „W skrócie", Biuro Analiz Parlamentu Europejskiego, 13.03.2018,
11. *Strategia UE-Bałkany Zachodnie: wiarygodna perspektywa rozszerzenia dla Bałkanów Zachodnich oraz zwiększonego zaangażowania UE w tym regionie*, komunikat prasowy KE, 06.02.2018,

12. *Pytania i odpowiedzi: Wiarygodna perspektywa rozszerzenia dla Bałkanów Zachodnich oraz zwiększone zaangażowanie UE w tym regionie*, komunikat prasowy KE, 06.02.2018,
13. Mirel P.: *The Western Balkans: between Stabilisation and Integration in the European Union*, European Issue n°459, Fundacja Roberta Schumana, 22.01.2018,
14. Lilyanova V.: *Western Balkans in the spotlight in 2018*, „W skrócie", Biuro Analiz Parlamentu Europejskiego,15.01.2018,
15. Munter A. De: *Bałkany Zachodnie*, „Noty faktograficzne o UE", Biuro Analiz Parlamentu Europejskiego,01.09.2017,
16. Munter A. De: *Rozszerzenie Unii Europejskiej*, „Noty faktograficzne o UE", Biuro Analiz Parlamentu Europejskiego,01.09.2017,
17. Szpala M.: *Bałkany Zachodnie coraz dalej od UE*, „INFOS Zagadnienia społeczno-gospodarcze" nr 6(229), Biuro Analiz Sejmowych, 11.05.2017,
18. *Rozszerzenie UE o Bałkany Zachodnie*, Materiały OIDE 2014.

IV. STRONY INTERNETOWE

Komisja Europejska

9. EU and Western Balkans

Rada Unii Europejskiej

12. Enlargement